

2. razred ekonomske – ispitivanje (2.e)

1. Koja su 2 načina iskorištavanja zemljišta? – monokulturna i polikulturna polj. proizvodnja
2. Što je monokulturna polj. proizvodnja? – prevladava uzgoj samo jedne kulture
3. Što je polikulturna polj. proizvodnja? – kombinacija i nadopuna ratarske i stočarske proizvodnje
4. Što je konsocijacija ili združena sjetva? – uzgoj više različitih kultura na jednoj parceli (npr. vrt)
5. Koje poljoprivredne kulture se najviše uzgajaju na Sredozemlju? – kombinacija žitarica, vinove loze i agruma
6. Koje poljoprivredne kulture se najviše uzgajaju u tropskim i subtropskim krajevima? – banane, kava, riža (plantažna monokulturna poljoprivreda)
7. Koje poljoprivredne kulture se najviše uzgajaju u umjerenim geo. širinama? – žitarice, uljarice, okopavine, krmne kulture na oranicama i travnjacima, specijalne kulture (voće, vinova loza, hmelj, ljekovito bilje)
8. Koja zemlja je najveći proizvođač vina u Europi? – Francuska
9. Koja zemlja u Europi proizvodi najviše žita? – Rusija i Ukrajina
10. Koji su osnovni ciljevi poljoprivredne proizvodnje? – podmirenje vlastitih potreba ili tržište
11. S obzirom na ciljeve polj. proizvodnje, koji tipovi gospodarstava postoje? – autarkična (samoopskrba), komercijalna polj. i izvozna agrarna gospodarstva
12. Kakva su to autarkična gospodarstva?
13. Koje su prednosti a koji nedostaci autarkične polj.? – prednosti: osiguranje hrane za stanovništvo (pogotovo u kriznim vremenima); nedostaci: ovisnost o prirodnim uvjetima i mala proizvodnost
14. Gdje u svijetu je najzastupljenija autarkična poljoprivreda? – Afrika i Latinska Amerika
15. Kakva su to komercijalna gospodarstva? – pretežno uzgajaju biljne ili životinjske kulture za potrebe tržišta
16. Koje su prednosti a koji nedostaci komercijalne poljoprivrede? – prednosti: visoka produktivnost i specijalizacija; nedostaci: rizik, ovisnost o cijenama na tržištu i opasnost od iscrpljivanja zemljišta
17. Gdje u svijetu je najzastupljenija komercijalna poljoprivreda?
18. Kakva su to izvozno orijentirana gospodarstva? – proizvode se plantažni proizvodi kao sirovina koja je predmet međunarodne trgovine
19. Koji su proizvodi tropske zone proizvodnje izvozno orijentiranog gospodarstva? – mirodije, kava, čaj, kakao, pamuk, riža, šećerna trska, uljarice, agrumi
20. Koji su proizvodi umjerene zone proizvodnje izvozno orijentiranog gospodarstva? – žitarice, meso, koža, vuna
21. Koji su nedostaci izvozno orijentiranog gospodarstva? – hiperprodukcija i ugroženost gospodarstva države radi monokulturne proizvodnje
22. Koje su dvije skupine intenziteta uspješnosti proizvodnje? – intenzitet ulaganja rada i kapitala; površinski i prehrambeni intenzitet
23. Što je intenzitet rada? – broj uloženi radni sati na jedinici površine (hektar)
24. Što je intenzitet kapitala? – posjedi u visokorazvijenim zemljama – umjesto radne snage koristi se mehanizacija
25. Što je površinski intenzitet? – ako se prinosi iskazuju količinom proizvodnje po jedinici površine (npr. 3t/ha)
26. Što je prehrambeni intenzitet? – ako se vrijednost proizvodnje iskazuje u prehrambenoj vrijednosti po jedinici površine (npr. riža ima 4 puta veći prehrambenu vrijednost proizvodnje od pšenice)
27. Kakvo je to ekstenzivno gospodarstvo? – ima mali intenzitet ulaganja (rada ili kapitala) ili pak ostvaruje malu količinu proizvodnje, malu prehrambenu vrijednost proizvoda ili malu zaradu
28. Kakvo je to intenzivno gospodarstvo? – pri visokom intenzitetu ulaganja ostvaruje visok površinski ili prehrambeni intenzitet te visoku zaradu
29. Koji su načini širenja poljoprivrednih površina? – navodnjavanje, krčenje šuma, isušivanje močvara i zaštita od poplava i oduzimanje od mora (polderi)
30. Opiši paljevinu poljoprivredu (metoda „sruši i spali“).
31. Što je navodnjavanje? – dovođenje vode umjetnim putem na poljoprivredne površine
32. Koje su metode navodnjavanja? – potopiti cijelo polje (lakša metoda), korištenje cijevi („kap po kap“) i prskanje mehaničkim prskalicama (modernije metode)
33. Koji su rizici od navodnjavanja? – pretjerano iskorištavanje jezera, zagađivanje i zaslanjivanje tla – primjer Aralsko jezero
34. Što su polderi? – plodni posjedi ispod razine mora – Delta projekt iz 1986. – više od 20% površine zemlje dobili isušivanjem mora (Nizozemska)
35. Što je deforestacija?